Հավելված
ՀՀ կառավարության 2011 թվականի
հոկտեմբերի 13-ի N 1522 - Ն որոշման

Ծ Ր Ա Գ Ի Ր

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՊԱՐԵՆԱՅԻՆ ԱՆՎՏԱՆԳՈՒԹՅԱՆ ԱՊԱՀՈՎՄԱՆ ՀԱՅԵՑԱԿԱՐԳԻՑ ԲԽՈՂ ՄԻՋՈՑԱՌՈՒՄՆԵՐԻ

Գործողությունները, քաղաքականության հիմնական ուղղությունները	Միջոցառման անվանումը	Ակնկալվող արդյունքը	Պատասխանատու կատարողները և համակատարողները	Ժամկետը	Ֆինանսավոր-ման աղբյուրը	Ֆինանսա-վորումը (հազ. դրամ)
1	2	3	4	5	6	7
1. Մննդամթերքի տնտեսական մատ-չելիության մակար-դակի բարձրացում	1.1. Ընտանեկան նպաստի չափի բարձրացում	Ընտանեկան նպաստի բարձրաց-ված չափի շնորհիվ կարիքավոր ընտանիքների սոցիալ-տնտեսա-կան պայմանների բարելավում	ՀՀ աշխատանքի և սոցիալական հարցերի նախարարություն	2012-2014 թթ. առաջին եռամսյակ-ներում	ՀՀ պետական բյուջե	Բյուջետային հատկացում-ների հաշվին՝ պետական միջնաժամ-կետ ծախսե-րի ծրագրով հաստատված չափաքանակ-ներով

1	2	3	4	5	6	7
	1.2. «Կենսաապահովման նվազագույն զամբյուղի և կենսաապահովման նվազագույն բյուջեի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում փոփոխություններ և լրացումներ կատարելու մասին» ՀՀ օրենքի նախագիծը ՀՀ կառավարություն ներկայացնելը	Հաստատված կենսաապահովման նվազագույն զամբյուղ և կենսաապահովման նվազագույն բյուջե	ՀՀ աշխատանքի և սոցիալական հարցերի նախարարություն ՀՀ առողջապահության նախարարություն ՀՀ ֆինանսների նախարարություն ՀՀ էկոնոմիկայի նախարարություն ՀՀ գյուղատնտեսության նախարարություն	2012 թ. երրորդ եռամսյակ	Ֆինանսավորում չի պահանջվում:	
2. Գյուղատնտեսությունում արտադրողականության և մրցունակության բարձրացում, սննդամթերքի ֆիզիկական մատչելիության ապահովման և գնաճի զսպման համար նախադրյալների ստեղծում	2.1. Սերմնաբուծության զարգացման ծրագրի իրականացում	Բուսաբուծության ճյուղի ինտենսիվացման պայմանների ստեղծում, անհայտ ծագման սերմերի օգտագործման բացառում, մշակաբույսերի բերքատվության բարձրացում, բուսաբուծական մթերքների արտադրության ծավալների ավելացում Բերքատվության բարձրացման շնորհիվ բուսաբուծության ճյուղի արդյունավետության բարձրացում, սերմնանյութի և բուսաբուծական մթերքների որակի բարելավում, բուսաբուծական արտադրանքի մրցունակության բարձրացում	ՀՀ գյուղատնտեսության նախարարություն ՀՀ մարզպետարաններ	2012-2014 թթ.	ՀՀ պետական բյուջե ՀՀ օրենսդրությամբ չարգելված այլ միջոցներ	1 650 000
	2.2. Տավարաբուծության զարգացման ծրագրի իրականացում	Գյուղատնտեսական կենդանիների մթերատվության բարձրացում, անասնապահությամբ զբաղվող	ՀՀ գյուղատնտեսության նախարարություն ՀՀ մարզպետարաններ	2012-2014 թթ.	ՀՀ օրենսդրությամբ չարգելված միջոցներ	

1	2	3	4	5	6	7
		գյուղացիական տնտեսություն-ների ցուցաբերվող աջակցության ընդլայնում, ճյուղի արդյունավետու-թյան և ինտենսիվացման մակար-դակի բարձրացում: Կենդանական ծագում ունեցող գյուղատնտեսա-կան մթերքների (հումքի) ինքնա-բավության մակարդակի բար-ձրացում				
	2.3. Սերմերի որակի ստուգման և պետական սորտափորձարկման ծրագրի իրականացում	Կոնդիցիոն սերմերի վերարտադրու-թյան ծավալների ավելացում Գյուղատնտեսական մշակաբույսե-րի բերքատվության բարձրացում, ճյուղի ինտենսիվացում	ՀՀ գյուղատնտեսության նախարարություն	2012-2014 թթ.	ՀՀ պետական բյուջե	160391.3
	2.4. Հողերի ագրոքիմիա-կան հետազոտության և բերրիության բարձրաց-ման ծրագրի իրականացում	Գյուղատնտեսական մշակաբույ-սերի բերքատվության բարձրա-ցում, գյուղատնտեսական նշանակության հողերի վիճակի բարելավում	ՀՀ գյուղատնտեսության նախարարություն	2012-2014 թթ.	ՀՀ պետական բյուջե	151834.8
	2.5. Օրգանական գյուղատնտեսության խթանման ծրագրի իրականացում	Օրգանական գյուղատնտեսական բարձրարժեք արտադրանքի արտադրության ծավալների և գյուղատնտեսությունում տնտե-սավարողների եկամուտների ավելացում, սննդամթերքի ար-տաքին ապրանքաշրջանառու-թյան հաշվեկշռի բարելավում, գյուղատնտեսության ոլորտի մրցունակության մակարդակի բարձրացում	ՀՀ գյուղատնտեսության նախարարություն	2012-2014 թթ.	ՀՀ օրենսդրու-թյամբ չարգելված միջոցներ	

1	2	3	4	5	6	7
	2.6. Գյուղատնտեսական կենդանիների արհեստական սերմնավորման միջոցառումների իրականացում (սերմնավորման միջոցների ձեռքբերում, պահպանում և կենդանիների սերմնավորում)	Տոհմային կենդանիների գենետիկական ֆոնդի պահպանում	ՀՀ գյուղատնտեսության նախարարություն	2012-2014 թթ.	ՀՀ պետական բյուջե ՀՀ օրենսդրությամբ չարգելված այլ միջոցներ	135 000, որից՝ ՀՀ պետական բյուջե՝ 15312
	2.7. Հանքային պարարտանյութերի ներմուծման և իրացման միջոցառումների իրականացում	Ագրոտեխնիկայի պահանջների կատարման մակարդակի բարձրացում	ՀՀ գյուղատնտեսության նախարարություն	2012-2014 թթ.	ՀՀ օրենսդրությամբ չարգելված միջոցներ	
	2.8. Գյուղատնտեսական տեխնիկայի հավաքակազմի աստիճանաբար նորացման միջոցառումների իրականացում կոոպերացման սկզբունքով գործող արտադրատեխնիկական ծառայությունների խթանում	Մեքենայացման մակարդակի բարձրացում, գյուղատնտեսական մթերքների արտադրության ծախսերի կրճատում, գյուղատնտեսությունում ձեռքի աշխատանքի տեսակարար կշռի նվազեցում	ՀՀ գյուղատնտեսության նախարարություն	2012-2014 թթ.	ՀՀ օրենսդրությամբ չարգելված միջոցներ	
	2.9. Փոքր և միջին ձեռնարկատիրությանը պետական աջակցության տարեկան ծրագրերի իրականացում	Փոքր և միջին ձեռնարկատիրական գործունեություն իրականացնող սուբյեկտների կայուն զարգացում	ՀՀ էկոնոմիկայի նախարարություն	2012-2014 թթ.	ՀՀ պետական բյուջե	Պետական միջնաժամկետ ծախսերի ծրագրով նախատեսված չափաքանակներով
	2.10. Համայնքների գյուղատնտեսական ռեսուրսների կառավարման և մրցունակության ծրագրի իրականացում (վարկային ծրագիր)	Համայնքային ռեսուրսների արդյունավետ օգտագործում, անասնապահության արդյունավետության բարձրացում, անասնապահական տնտեսությունների եկամուտների ավելացում	ՀՀ գյուղատնտեսության նախարարություն ՀՀ մարզպետարաններ	2012-2014 թթ.	ՀՀ օրենսդրությամբ չարգելված միջոցներ	4 500 000

1	2	3	4	5	6	7
		Ռեսուրսների կառավարման ինստիտուցիոնալ կառույցների ստեղծում Նոր տեխնոլոգիաների և նորա-մուծությունների ներդրում և տարածում				
	2.11. Հանրապետությունում առաջնային սերմնաբու-ծության զարգացման և բարձր վերարտադրության սերմերով ինքնաբավու-թյան մակարդակի ապա-հովման նպատակով առաջնային սերմնաբուծու-թյամբ զբաղվող տնտեսու-թյունների ձևավորմանն աջակցության ծրագրի իրականացում	Բուսաբուծական արտադրանքի մրցունակության բարձրացում Սերմնաբուծության բնա-գավառում երկրի պարենային անկախության մակարդակի բարձրացում	ՀՀ գյուղատնտեսության նախարարություն ՀՀ մարզպետարաններ	2012-2014 թթ.	ՀՀ օրենսդրու-թյամբ չարգելված միջոցներ	
	2.12. Գյուղատնտեսության ոլորտում տրամադրվող վարկերի տոկոսա-դրույքների սուբսի-դավորման ծրագրի իրականացում	Գյուղատնտեսության արդյունա-վետության և գյուղատնտեսու-թյան ոլորտում տնտեսավարող-ների մրցունակության բարձրացում	ՀՀ գյուղատնտեսության նախարարություն ՀՀ ֆինանսների նախարարություն ՀՀ էկոնոմիկայի նախարարություն	2012-2014 թթ.	ՀՀ պետական բյուջե	
	2.13. «Գյուղացիական տնտեսությունների մասին» ՀՀ օրենքի նախագիծը ՀՀ կառավարություն ներկա-յացնելը	Գյուղացիական տնտեսություն-ների կարգավիճակի, դրանց օպտիմալացման ու աջակցման մեխանիզմների սահմանում: Օրենքում կներառվեն ՀՀ-ում գյուղացիական տնտեսու-թյունների խոշորացման հայեցա-կարգի հիմնադրույթները և հայեցակարգային մոտեցումները	ՀՀ գյուղատնտեսության նախարարություն ՀՀ տարածքային կառավարման նախարարություն ՀՀ էկոնոմիկայի նախարարություն ՀՀ ֆինանսների նախարարություն	2013 թ.	Ֆինանսավո-րում չի պահանջվում:	

1	2	3	4	5	6	7
	2.14. Հայաստանի Հանրապետությունում գյուղատնտեսական կոոպերատիվների ձևավորման և գործունեության իրականացման խթանում	Բնական ռեսուրսների օգտագործման արդյունավետության բարձրացում, տնտեսավարողների գործունեության պայմանների բարելավում, գյուղատնտեսական արտադրության արդյունավետության բարձրացում	ՀՀ գյուղատնտեսության նախարարություն ՀՀ էկոնոմիկայի նախարարություն ՀՀ մարզպետարաններ	2012-2014 թթ.	ՀՀ օրենսդրությամբ չարգելված միջոցներ	
3. Սպառողների առողջության համար սննդամթերքի անվտանգության համակարգի զարգացում, սանիտարիայի և բուսասանիտարիայի վիճակի բարելավում	3.1. Գյուղատնտեսական մշակաբույսերի բուսասանիտարական մոնիթորինգի միջոցառումների ծրագրի իրականացում	Վնասատուների և հիվանդությունների դեմ պայքարի արդյունավետ ձևերի և մեթոդների կիրառում	ՀՀ գյուղատնտեսության նախարարություն	2012-2014 թթ.	ՀՀ պետական բյուջե	228292
	3.2. Բույսերի պաշտպանության միջոցառումների ծրագրի իրականացում	Վնասատու օրգանիզմների հասցված վնասի տարածման արեալի կրճատում, գյուղատնտեսական մշակաբույսերի բերքատվության բարձրացում	ՀՀ գյուղատնտեսության նախարարություն	2012-2014 թթ.	ՀՀ պետական բյուջե	450 000
	3.3. Պատվաստուկների և հակահամաճարակային այլ միջոցառումների համար անհրաժեշտ պարագաների ձեռքբերման ծրագրի իրականացում	Կենդանիների և մարդկանց համար առավել վտանգավոր 8 հիվանդության դեմ պատվաստումների և հակահամաճարակային միջոցառումների իրականացման համար անհրաժեշտ նյութերի ապահովում	ՀՀ գյուղատնտեսության նախարարություն	2012-2014 թթ.	ՀՀ պետական բյուջե	1 470 000
	3.4. Գյուղատնտեսական կենդանիների պատվաստումների ծրագրի իրականացում՝ համայնքային անասնաբույժների մասնակցությամբ	Գյուղատնտեսական կենդանիների վարակիչ հիվանդությունների կրճատում, Անասնահամաճարակային իրավիճակի կայունացում, գյուղատնտեսական կենդանիների մթերատվության մակարդակի բարձրացում	ՀՀ գյուղատնտեսության նախարարություն ՀՀ մարզպետարաններ	2012-2014 թթ.	ՀՀ պետական բյուջե	1 632 000

1	2	3	4	5	6	7
	3.5. Գենետիկորեն ձևափոխված բուսական և կենդանական ծագման սննդամթերքի նկատմամբ ներկայացվող պահանջների մշակում՝ միջազգային չափանիշներին ներդաշնակ	Գենետիկորեն ձևափոխված բուսական և կենդանական ծագման սննդամթերքի ռիսկերի գնահատման իրականացում	ՀՀ էկոնոմիկայի նախարարություն Ստանդարտների ազգային ինստիտուտ (համաձայնությամբ) ՀՀ գյուղատնտեսության նախարարություն	2012-2013 թթ.	ՀՀ օրենսդրությամբ չարգելված միջոցներ	
	3.6. Սննդային հավելումների փորձարկման և սննդամթերքում դրանց քանակների որոշման մեթոդներ սահմանող ստանդարտների մշակում՝ միջազգային մեթոդներին համապատասխան	Ազգային ստանդարտների ներդաշնակեցում միջազգայնորեն ընդունված չափանիշներին	ՀՀ էկոնոմիկայի նախարարություն Ստանդարտների ազգային ինստիտուտ (համաձայնությամբ) ՀՀ գյուղատնտեսության նախարարություն	2012-2013 թթ.	ՀՀ օրենսդրությամբ չարգելված միջոցներ	
	3.7. Հանրապետությունում փոքրածավալ սպանդանոցների ստեղծմանն ու գործունեությանն աջակցություն	Մորթից մինչև սպառողներ միսն հրացնելու ապրանքային շղթայի անվտանգության պայմանների բարելավում: Նոր սպանդանոցների ստեղծման աշխատանքներին աջակցության ցուցաբերում	ՀՀ գյուղատնտեսության նախարարություն ՀՀ առողջապահության նախարարություն ՀՀ մարզպետարաններ	2012-2014 թթ.	ՀՀ օրենսդրությամբ չարգելված միջոցներ	
	3.8. Բուսասանիտարական բնագավառում մեթոդաբանության և վերապատրաստման ծառայություններ	Սննդամթերքի անվտանգության ուսուցման կատարելագործում, որը կիրականացվի տնային տնտեսություն-մատակարարող-արտադրող շղթայի բոլոր օղակներում Սննդամթերքի անվտանգության և սննդի հիգիենայի հետ կապված միջոցառումների վերաբերյալ իրազեկության մակարդակի բարձրացում	ՀՀ գյուղատնտեսության նախարարություն ՀՀ առողջապահության նախարարություն ՀՀ էկոնոմիկայի նախարարություն ՀՀ մարզպետարաններ	2012-2014 թթ.	ՀՀ պետական բյուջե ՀՀ օրենսդրությամբ չարգելված այլ միջոցներ	17 400

1	2	3	4	5	6	7
	3.9. Կարանտինային սահմանափակումների իրականացում	Կարանտին հիվանդությունների տարածման կանխարգելում	ՀՀ գյուղատնտեսության նախարարություն	2012-2014 թթ.	ՀՀ պետական բյուջե	128 500
	3.10. Սննդամթերքի անվտանգության փորձաքննության լաբորա-տորիաների համակարգի հզորացմանն ուղղված մի-ջոցառումների իրա-կանացում	Սննդամթերքի անվտանգության վերահսկելիության մակարդակի բարձրացում: Օժանդակություն կցուցաբերվի գործող լաբորա-տորիաների հզորությունների զարգացմանը` պահանջվող սարքավորումների, նյութերի և անհրաժեշտ ուսուցման, ինչպես նաև կիրառվող մեթոդների բարե-լավման միջոցով:	ՀՀ գյուղատնտեսության նախարարություն ՀՀ առողջապահության նախարարություն ՀՀ էկոնոմիկայի նախարարություն ՀՀ մարզպետարաններ	2012-2014 թթ.	ՀՀ օրենսդրու-թյամբ չարգելված միջոցներ	
	3.11. Գյուղատնտեսական կենդանիների համարակալման և հաշ-վառման միջոցառումների ծրագրի իրականացում	Հաշվառման համակարգի և տվյալների շտեմարանի ստեղծում, տոհմային և անաս-նաբուժական միջոցառումների առավել արդյունավետ կազմակերպում, որը կնպաստի երկրի պարենային անկախության մակարդակի բարձրացմանը	ՀՀ գյուղատնտեսության նախարարություն	2014 թ.	ՀՀ օրենսդրու-թյամբ չարգելված միջոցներ	
	3.12. Հայաստանի Հանրա-պետության սննդամթերքի անվտանգության համա-կարգի զարգացման ռազ-մավարության կատարումն ապահովող գործողու-թյունների ծրագրով նախատեսված օրենսդրու-թյան կատարելագործում, ինստիտուցիոնալ կառույց-ների ամրապնդման, կադ-	Սպառողների առողջության համար սննդամթերքի ազգային համակարգի աստիճանական մոտարկում (ներդաշնակեցում) Եվրամիության չափանիշներին	ՀՀ գյուղատնտեսության նախարարություն	2012-2014 թթ.	ՀՀ օրենսդրու-թյամբ չարգելված միջոցներ	

1	2	3	4	5	6	7
	րերի ուսուցման, փորձա-քննության լաբորատորիա-ների տեխնիկական վերա-զինման և այլ գործողու-թյունների իրականացում					
4. Պարենային անվտա-նգության մակարդակի բարձրացում	4.1. Կենսապես կարևորա-գույն սննդամթերքի տեղական արտադրության խթանում, ինքնաբավու-թյան մակարդակի բարձրացում	Ազգային պարենային հաշվե-կշռում ընդգրկված սննդամթերքի ինքնաբավության մակարդակն էներգետիկ արժեքով հաշվարկ-ված՝ 2012 թ. կկազմի 60 տոկոս, 2013 թ.՝ 64 տոկոս և 2014 թ.՝ 70 տոկոս	ՀՀ գյուղատնտեսության նախարարություն ՀՀ էկոնոմիկայի նախարարություն ՀՀ տարածքային կառավարման նախարարություն	2012-2014 թթ.	ՀՀ օրենսդրու-թյամբ չարգելված միջոցներ	
	4.2. Գյուղատնտեսական մշակաբույսերի ցան-քատարածությունների, բազմամյա տնկարկների տարածքների, գյուղա-տնտեսական կենդա-նիների գլխաքանակի ավելացում	Գյուղատնտեսական մշակաբույսերի ցանքատարածությունները և բազմամյա տնկարկների տարածքները կկազմեն՝ հացահատիկայինին մշակաբույսեր. 2012 թ.՝ 178.0 հազ. հա, 2013 թ.՝ 182.0 հազ. հա, 2014 թ.՝ 186.0 հազ. հա, կարտոֆիլ. 2012 թ.՝ 30.9 հազ. հա, 2013 թ.՝ 30.6 հազ. հա, 2014 թ.՝ 30.3 հազ. հա, բանջարեղեն. 2012 թ.՝ 24.4 հազ. հա, 2013 թ.՝ 24.6 հազ. հա, 2014 թ.՝ 24.8 հազ. հա, բազմամյա տնկարկներ.	ՀՀ գյուղատնտեսության նախարարություն ՀՀ էկոնոմիկայի նախարարություն ՀՀ մարզպետարաններ	2012-2014 թթ.	ՀՀ օրենսդրու-թյամբ չարգելված միջոցներ	

1	2	3	4	5	6	7
		2012 թ.՝ 62.0 հազ. հա, 2013 թ.՝ 65.4 հազ. հա, 2014 թ.՝ 69.0 հազ. հա: Գյուղատնտեսական կենդանիների գլխաքանակը (տարեվերջին)՝ խոշոր եղջերավորներ 2012 թ.՝ 603.5 հազ. գլուխ, 2013 թ.՝ 608.5 հազ. գլուխ, 2014 թ.՝ 615.8 հազ. գլուխ, ոչխարներ և այծեր. 2012 թ.՝ 661.6 հազ. գլուխ, 2013 թ.՝ 725.6 հազ. գլուխ, 2014 թ.՝ 805.6 հազ. գլուխ, խոզեր. 2012 թ.՝ 121.4 հազ. գլուխ, 2013 թ.՝ 127.0 հազ. գլուխ, 2014 թ.՝ 134.0 հազ. գլուխ:				
	4.3. Բուսական և կենդանական ծագման գյուղատնտեսական մթերքների (հումքի) արտադրության ծավալների ավելացում	Բուսաբուծական և անասնապահական մթերքների համախառն ատարանքը կկազմի՝ Հացահատիկային մշակաբույսեր. 2012 թ.՝ 457.5 հազ. տոննա, 2013 թ.՝ 478.0 հազ. տոննա, 2014 թ.՝ 505.0 հազ. տոննա, կարտոֆիլ. 2012 թ.՝ 628.0 հազ. տոննա, 2013 թ.՝ 637.0 հազ. տոննա, 2014 թ.՝ 648.0 հազ. տոննա, բանջարեղեն. 2012 թ.՝ 927.0 հազ. տոննա, 2013 թ.՝ 956.0 հազ. տոննա,	ՀՀ գյուղատնտեսության նախարարություն ՀՀ էկոնոմիկայի նախարարություն ՀՀ մարզպետարաններ	2012-2014 թթ.	ՀՀ օրենսդրությամբ չարգելված միջոցներ	

1	2	3	4	5	6	7
		2014 թ.` 990.0 հազ. տոննա, պտուղ. 2012 թ.` 348.0 հազ. տոննա, 2013 թ.` 386.0 հազ. տոննա, 2014 թ.` 423.0 հազ. տոննա: Ընդամենը մսի իրացում (կենդանի քաշով)` 2012 թ.` 133.3 հազ. տոննա, 2013 թ.` 137.6.0 հազ. տոննա, 2014 թ.` 143.1 հազ. տոննա, կաթ. 2012 թ.` 691.6 հազ. տոննա, 2013 թ.` 716.6 հազ. տոննա, 2014 թ.` 748.1 հազ. տոննա, ձու. 2012 թ.` 681.5 մլն հատ, 2013 թ.` 691.5 մլն հատ, 2014 թ.` 704.0 մլն հատ:				
	4.4. Ագրովերամշակման ոլորտում գործող ընկերությունների կողմից պտուղ-բանջարեղենի և խաղողի գնումների կանխատեսվող ծավալների և տեսականու մոնիթորինգի իրականացում: Գյուղատնտեսական հումքի գնումների ընթացքում օպերատիվ տեղեկատվության պարբերաբար հավաքագրում և ամփոփում	Պտուղբանջարեղենի և խաղողի կանխատեսվող ծավալներով գնումների ապահովմանը խոչընդոտող գործոնների և առկա խնդիրների բացահայտում և հնարավորինս աջակցություն	ՀՀ գյուղատնտեսության նախարարություն	2012-2014 թթ.	Ֆինանսավորում չի պահանջվում:	

1	2	3	4	5	6	7
	4.5. Մննդամթերքի արտադրության, արտահանման և ներմուծման տեսականու և ծավալների մոնիթորինգի իրականացում	Ըստ տեսականու՝ մննդամթերքի ինքնաբավության մակարդակի բացահայտում	ՀՀ գյուղատնտեսության նախարարություն	2012-2014 թթ.	Ֆինանսավորում չի պահանջվում:	
	4.6. Պտուղբանջարեղեն և խաղող վերամշակող ընկերությունների կողմից գյուղացիական տնտեսությունների հետ հումքի գնման պայմանագրերի կնքման ընթացքի վերաբերյալ օպերատիվ տեղեկատվության հավաքագրում	Գյուղատնտեսական մթերքի երաշխավորված իրացման և բարձր ավելացված արժեք ունեցող արտադրանքի թողարկման ապահովում	ՀՀ գյուղատնտեսության նախարարություն	2012-2014 թթ.	Ֆինանսավորում չի պահանջվում:	
5. Գյուղատնտեսության ոլորտի ենթակառուցվածքների գործունեության բարելավում	5.1. Գյուղատնտեսական մթերքների իրացման համակարգի (լոգիստիկ ենթակառուցվածքի) զարգացմանն աջակցություն	Գյուղատնտեսական մթերքների իրացման արդյունավետ մեխանիզմների ներդրում Գյուղատնտեսական մթերքների ապրանքայնության մակարդակի և գյուղատնտեսությունում եկամուտների բարձրացում Գյուղատնտեսության համախառն արտադրանքի ավելացում և ճյուղի արդյունավետության բարձրացում	ՀՀ գյուղատնտեսության նախարարություն ՀՀ էկոնոմիկայի նախարարություն ՀՀ մարզպետարաններ	2012-2014 թթ.	ՀՀ օրենսդրությամբ չարգելված միջոցներ	
	5.2. Հակակարկտային ծառայության վերակազմակերպման միջոցառումների իրականացում	Բերքի կորստի նվազում, բնակչության եկամուտների ավելացում	ՀՀ արտակարգ իրավիճակների նախարարություն ՀՀ գյուղատնտեսության նախարարություն	2012-2014 թթ.	ՀՀ օրենսդրությամբ չարգելված միջոցներ	

1	2	3	4	5	6	7
6. Տարածքային համաչափ զարգացմանն ուղղված՝ խմելու և ոռոգման ջրի մատակարարման բարելավում ու կառավարման կատարելագործում	6.1. Մատակարարվող խմելու ջրի և մատուցվող ծառայությունների որակի բարելավում, ջրի կորուստների կրճատում, իսկ հեռանկարում՝ խմելու ջրի շուրջօրյա ջրամատակարարում 6.2. Ջրամատակարարման համակարգի անվտանգ շահագործում, օրվա կարգավորիչ ջրավազանների վերականգնում և նորերի կառուցում 6.3. Սևանա լճի բնապահպանական խնդիրների լուծմանն ուղղված միջոցառումների իրականացում 6.4. Գյուղական բնակավայրերում ջրամատակարարման և ջրահեռացման աշխատանքների իրականացման ուղղությամբ առաջարկությունների մշակում 6.5. Նոր ներդրումային ծրագրերի համար դոնոր կազմակերպությունների հետ բանակցությունների վարում և ծրագրերի իրագործում	Ասիական զարգացման բանկի, Գերմանիայի Դաշնային Հանրապետության զարգացման վարկերի բանկի, Համաշխարհային բանկի կողմից ֆինանսավորվող՝ Ջրամատակարարման և ջրահեռացման {սեկտորի} ծրագրի, «Լոռու (Վանաձոր) և Շիրակի (Գյումրի) մարզերի ջրամատակարարման և ջրահեռացման համակարգերի բարելավում» ծրագրի (I և II փուլ), Համայնքային ջրամատակարարման և ջրահեռացման ծրագրի (լրացուցիչ ֆինանսավորում) իրականացման ապահովում Վերակառուցման և զարգացման եվրոպական բանկի կողմից ֆինանսավորվող Սևանա լճի բնապահպանական ծրագրի շրջանակներում Գավառ, Մարտունի և Վարդենիս քաղաքների կոյուղաջրերի մաքրման կայանների կառուցում, ինչպես նաև Գավառ, Մարտունի, Վարդենիս, Սևան և Ջերմուկ քաղաքների կոյուղու ցանցերի վերանորոգում Համաշխարհային բանկի, Ասիական զարգացման բանկի և Վերակառուցման և զարգացման եվրոպական բանկի վարկային ու դրամաշնորհային ծրագրերի ներգրավման և իրագործման ուղղությամբ միջոցառումների իրականացում	ՀՀ տարածքային կառավարման նախարարության ջրային տնտեսության պետական կոմիտե	2012-2014 թթ.	ՀՀ պետական բյուջե ՀՀ օրենսդրությամբ չարգելված այլ միջոցներ	Վարկային և դրամաշնորհային համաձայնագրերով նախատեսված չափաքանակներով, ինչպես նաև ՀՀ պետական բյուջեով նախատեսված ՀՀ կառավարության համաֆինանսավորմամբ

1	2	3	4	5	6	7
	6.6. Ջրային տնտեսության ոլորտի կազմակեր-պությունների և ջրային համակարգերի կառա-վարման բարեփո-խումների շարունակա-կանություն	«Հայջրմուղկոյուղի» ՓԲԸ-ում մասնավոր կառավարման գործ-ընթացի շարունակության ապա-հովում «Լոռի-ջրմուղկոյուղի», «Շիրակ-ջրմուղկոյուղի» և «Նոր Ակունք» փակ բաժնետիրական ընկերու-թյուններում մասնավոր կառավա-րիչների հետ կնքված պայմա-նագրերով նախատեսված ցուցա-նիշների կատարման ապահովում Ոռոգման համակարգերի մասնակ-ցային կառավարման ամրապնդում, ոռոգում-ջրառ իրականացնող կազ-մակերպությունների գործունեության արդյունավետության բարձրացում Ջրամատակարար ընկերություն-ների սպասարկման դաշտից դուրս գտնվող գյուղական բնակավայ-րերում ջրամատակարարման կա-ռավարման բարելավմանն ուղղված ուսումնասիրությունների իրակա-նացում	ՀՀ տարածքային կառավարման նախարարության ջրային տնտեսության պետական կոմիտե	2012-2014 թթ.	ՀՀ պետական բյուջե Համաշխար-հային բանկ Գերմանական վերակառուց-ման և զար-գացման բանկի (ԳՎԶԲ-KfW) վարկեր	Վարկային և դրամաշնոր-հային համաձայ-նագրերով նախատես-ված չափա-քանակներով, ինչպես նաև ՀՀ կառավա-րության համաֆինան-սավորմամբ
	6.7. ՋՕԸ-ների ֆինանսական վիճակի բարելավում՝ ամրապնդելով ընթացիկ ծախսածածկման հնարավորինս բարձր մակարդակի ապահովումը	Ոռոգման ջրի մատակարարման ծառայությունների մատուցման ար-դյունավետության բարձրացում, ջրօգտագործողների ընկերություն-ների ֆինանսական վիճակի բարե-լավում ու ինստիտուցիոնալ կարո-ղությունների հետագա հզորացում ՀՀ կառավարության 2010 թվա-կանի սեպտեմբերի 30-ի N 1291-Ն որոշմամբ նախատեսված միջոցա-ռումների իրականացում	ՀՀ տարածքային կառավարման նախարարության ջրային տնտեսության պետական կոմիտե ՀՀ ֆինանսների նախարարություն	2012-2014 թթ.	ՀՀ պետական բյուջե	ՀՀ պետական բյուջեով նախատես-ված գումարների չափով՝ հիմքում դնե-լով բյուջե-տային չափա-քանակները

1	2	3	4	5	6	7
	6.8. Ոռոգման ծառայու-թյունների մատչելիության մակարդակի բարձրացում, մատուցման շարունա-կականության ապահովում և արդյունավետության բարձրացում. ոռոգման ոլորտի կազմա-կերպությունների ֆինան-սական կենսունակության բարելավում, ոռոգման համակարգերի և ենթա-կառուցվածքի պահպանում, բարելավում և արդիականա-ցում, ՀՀ կառավարության 2010 թվականի սեպտեմ-բերի 30-ի N 1291-Ն որոշ-մամբ նախատեսված միջո-ցառումների իրականացում	Ոռոգման ջրի մատչելիության մակարդակի բարձրացում, անխա-փան ջրամատակարարման ապա-հովում, ինքնարժեքի իջեցում, հա-մակարգի շահագործման հուսա-լիության բարձրացում ՀՀ կառավարության և Աբու Դաբիի Զարգացման հիմնադրամի աջակցությամբ իրականացվող Արփա-Սևան թունելների վերա-կանգնման վարկային ծրագրի շրջանակներում նախատեսված թունելի որոշ հատվածների վերականգնում, վերանորոգում և շինարարություն	ՀՀ տարածքային կառավարման նախարարության ջրային տնտեսության պետական կոմիտե	2012-2014 թթ.	Համաշխար-հային բանկ Աբու Դաբիի Զարգացման հիմնադրամ ՀՀ պետական բյուջե	
7. Արարատյան հար-թավայրի գերխոնավ հողերի մելիորատիվ վիճակի բարելավում	7.1. Կոլեկտորադրենաժա-յին ցանցերի մաքրման և նորոգման, պահպանման և շահագործման աշխա-տանքների իրականացում	Կոլեկտորադրենաժային ցանցերի վիճակի բարելավում, պատշաճ պահպանում և արդյունավետ շահագործում	ՀՀ տարածքային կառավարման նախարարության ջրային տնտեսության պետական կոմիտե	2012-2014 թթ.	ՀՀ պետական բյուջե	Տվյալ տարվա ՀՀ պետական բյուջեով նախատես-ված գումար-ներին համա-պատասխան
8. Բնակչության սանիտարահամաճա-րակային անվտանգու-թյան ապահովում	8.1. Բնակչության շրջանում առողջ և անվտանգ սնուցման սկզբունքների քարոզչություն, հիգիենիկ գիտելիքների տարածում	Սննդային գործոնով պայմանավորված՝ հիվանդությունների ու սննդային թունավորումների կանխարգելում	ՀՀ առողջապահության նախարարություն	2012-2014 թթ.	ՀՀ օրենսդրու-թյամբ չարգելված միջոցներ	

1	2	3	4	5	6	7
9. Բնակչության պարենային անվտանգության բնագավառում սնուցման լիարժեքության ապահովմանն ուղղված քաղաքականության իրականացում	9.1. «Նվազագույն պարենային զամբյուղի կազմի, կառուցվածքի և էներգետիկ արժեքի որոշման մեթոդաբանությանը հավանություն տալու մասին» ՀՀ կառավարության որոշման նախագիծը ՀՀ կառավարություն ներկայացնելը	Բնակչության լիարժեք սնուցման նպաստում	ՀՀ առողջապահության նախարարություն	2013 թ.	ՀՀ օրենսդրությամբ չարգելված միջոցներ	
	9.2. Սննդում յոդի անբավարարության հիմնախնդրի և դրա կանխարգելման վերաբերյալ քարոզչություն, հիգիենիկ գիտելիքների տարածում	Յոդի անբավարարությամբ պայմանավորված հիվանդությունների նվազեցում և կանխարգելում	ՀՀ առողջապահության նախարարություն	2012-2014 թթ.	ՀՀ օրենսդրությամբ չարգելված միջոցներ	
	9.3. Կերակրի աղում յոդի պարունակության շարունակական մոնիթորինգի իրականացում	Յոդի անբավարարությամբ պայմանավորված հիվանդությունների նվազեցում և կանխարգելում	ՀՀ առողջապահության նախարարություն	2012-2014 թթ.	ՀՀ օրենսդրությամբ չարգելված միջոցներ	
	9.4.Սննդում միկրոտարրերի և վիտամինների անբավարարությամբ պայմանավորված հիվանդությունների դեմ պայքարի և կանխարգելման միջոցառումների իրականացում	Միկրոտարրերի և վիտամինների անբավարարությամբ պայմանավորված հիվանդությունների նվազում և կանխարգելում	ՀՀ առողջապահության նախարարություն ՀՀ գյուղատնտեսության նախարարություն	2012-2014 թթ.	ՀՀ պետական բյուջե «ՅՈՒՆԻՍԵՖ» մանկական հիմնադրամ	170000 ԱՄՆ-ի դոլարին համարժեք դրամ

1	2	3	4	5	6	7
	9.5. Երեխաների կրծքով սնուցման խրախուսման և մանկական սննդի շրջանառության վերաբերյալ ազգային օրենսդրության մշակում	Մանուկների և վաղ տարիքի երեխաների առողջ և անվտանգ սնուցմանը նպաստումը՝ կրծքով սնուցման խրախուսման և մանկական սննդի և հարակից ապրանքների շրջանառության կարգավորման միջոցով	ՀՀ առողջապահության նախարարություն	2012-2014 թթ.	ՀՀ օրենսդրությամբ չարգելված միջոցներ	
	9.6. Վաղ հասակի երեխաների սնուցման բարելավման հայեցակարգի և իրականացման գործողությունների ծրագրի մշակում և ներդրում	Մանուկների և վաղ տարիքի երեխաների առողջ և անվտանգ սնուցմանը նպաստում՝ բժշկական անձնակազմի գիտելիքների և գործելակերպի բարելավման միջոցով	ՀՀ առողջապահության նախարարություն	2012-2014 թթ.	ՀՀ օրենսդրությամբ չարգելված միջոցներ	
10. Կենսապաշարների ապօրինի օգտագործման բացառում, էկոհամակարգերի վրա բացասական ներգործության մեղմացում	10.1. Կենսապաշարների պահպանության ոլորտում բնապահպանական տեսչական աշխատանքների իրականացում	Պետական վերահսկողության ուժեղացման և արդյունավետության բարձրացման արդյունքում կենսապաշարների ապօրինի օգտագործման դեպքերի կանխարգելում (նվազեցում), դրանց նպատակային օգտագործման նպաստում	ՀՀ բնապահպանության նախարարություն	2012-2014 թթ.	Ֆինանսավորում չի պահանջվում:	
	10.2. Ըստ հանրապետության մարզերի՝ կենսաբանական ռեսուրսների հաշվառում, առավել օգտագործվող օգտակար բուսատեսակների և որսակենդանիների բացահայտում, առավել կարևոր բուսական (կենդանական) տեսակների պաշարների գնահատում, դրանց հավաքի/որսի չափաքանակների որոշում	Պարենային նշանակություն ունեցող արժեքավոր կենսառեսուրսների հաշվառման, պաշարների գնահատման և օգտագործման ենթակա քվոտաների սահմանման արդյունքում կենսապաշարների օգտագործման նորմավորման և դրա միջոցով՝ պահպանության ապահովմանը նպաստում	ՀՀ բնապահպանության նախարարություն ՀՀ գյուղատնտեսության նախարարություն ՀՀ գիտությունների ազգային ակադեմիա (համաձայնությամբ) ՀՀ մարզպետարաններ	2013-2014 թթ.	ՀՀ օրենսդրությամբ չարգելված միջոցներ	

1	2	3	4	5	6	7
	10.3. Ագրոկենսաբազ-մազանության, մասնա-վորապես՝ պարենի արտադրության և գյուղատնտեսության վարման համար օգտա-գործվող գենետիկական ռեսուրսների վրա կլիմայի փոփոխության ազդեցու-թյան գնահատում, դրանց պահպանությանը և վերա-կանգնմանն ուղղված հարմարվողականության (ադապտացիոն) միջո-ցառումների մշակում ու իրականացում	Գենետիկական ռեսուրսների վրա կլիմայի գլոբալ տաքացման հետևանքով կլիմայի փոփո-խության հնարավոր վտանգի կանխորոշում և կանխարգելում՝ հասանելի լավագույն հարմար-վողական (ադապտացիոն) տեխնոլոգիաների ներմուծմամբ և ներդրմամբ	ՀՀ բնապահպանության նախարարություն ՀՀ գյուղատնտեսության նախարարություն ՀՀ գիտությունների ազգային ակադեմիա (համաձայնությամբ)	2012-2014 թթ.	ՀՀ օրենսդրու-թյամբ չարգելված միջոցներ	
11. Սևանա լճի պարե-նային նշանակություն ունեցող ձկների արդյունագործական պաշարների վրա բացասական ներգործության կանխում (մեղմում)	11.1. Սևանա լճում ձկների և խեցգետնի արդյունա-գործական պաշարների ուսումնասիրություն	Սևանա լճի ձկների և խեցգետնի կենսաբանական չափանիշների որոշում և տարեկան արդյունագոր-ծական պաշարների գնահատում	ՀՀ բնապահպանության նախարարություն ՀՀ գիտությունների ազգային ակադեմիա (համաձայնությամբ)	2012-2014 թթ.	ՀՀ պետական բյուջե	22578
	11.2. Ձկան պաշարների համալրում	Արժեքավոր և հազվագյուտ ձկնատեսակների պաշարների համալրում	ՀՀ բնապահպանության նախարարություն ՀՀ գիտությունների ազգային ակադեմիա (համաձայնությամբ)	2012-2014 թթ.	ՀՀ պետական բյուջե	տարեկան ոչ պակաս՝ 60000.0
12. Բնական ռեսուրս-ների (հողային, ջրա-յին) կառավարման արդյունավետության բարձրացում	12.1. Հողերի պահպա-նության ոլորտում բնապահպանական տեսչական աշխա-տանքների իրականացում	Պետական վերահսկողության ուժեղացումը կնպաստի հողերի աղտոտման և դեգրադացիայի կանխարգելմանը (նվազեցմանը) և հողերի նպատակային օգտագործմանը	ՀՀ բնապահպանության նախարարություն	2012-2014 թթ.	ՀՀ օրենսդրու-թյամբ չարգելված միջոցներ	

1	2	3	4	5	6	7
	12.2. Հայաստանում ՄԱԿ-ի Անապատացման դեմ պայքարի կոնվենցիայի իրականացման մասին 4-րդ ազգային զեկույցի 2-րդ փուլի իրականացում	2010-2011 թթ. ժամանակահատվածում Հայաստանում ՄԱԿ-ի Անապատացման դեմ պայքարի կոնվենցիայի իրականացման մասին տեղեկատվության և իրականացված աշխատանքների վերաբերյալ հանրությանն իրազեկում	ՀՀ բնապահպանության նախարարություն ՀՀ տարածքային կառավարման նախարարություն ՀՀ քաղաքաշինության նախարարություն ՀՀ գյուղատնտեսության նախարարություն ՀՀ արտակարգ իրավիճակների նախարարություն	2012 թ.	ՀՀ օրենսդրությամբ չարգելված միջոցներ	
	12.3. Հայաստանում անապատացման դեմ պայքարի գործողությունների ազգային ծրագրի վերանայում/ համապատասխանեցում ՄԱԿ-ի Անապատացման դեմ պայքարի կոնվենցիայի 10-ամյա ռազմավարության հետ	Ծրագրի իրականացման արդյունքում կստեղծվեն հողերի կայուն կառավարման, արդյունավետ օգտագործման ու պահպանության համապատասխան հիմքեր, ինչպես նաև տեղեկատվական բազա, որը կապահովի Հայաստանի Հանրապետության կողմից կոնվենցիայով ստանձնած պարտավորությունների կատարումը: Արդյունքում նախադրյալներ կստեղծվեն հողերի կայուն կառավարման գործուն համակարգի՝ ներառյալ մոնիթորինգի համակարգի բարելավման, ինչպես նաև համապատասխան ծրագրերի մշակման և իրականացման համար	ՀՀ բնապահպանության նախարարություն ՀՀ տարածքային կառավարման նախարարություն ՀՀ քաղաքաշինության նախարարություն ՀՀ գյուղատնտեսության նախարարություն	2012-2013 թթ.	ՀՀ օրենսդրությամբ չարգելված միջոցներ	

1	2	3	4	5	6	7
	12.4. Ջրային ռեսուրսների, այդ թվում` Սևանա լճի ջրահավաք ավազանի պահպանության և կայուն օգտագործման ոլորտում պետական վերահսկողության ուժեղացում` բնապահպանական տեսչության տարեկան աշխատանքային ծրագրերին համապատասխան	Պետական վերահսկողության ուժեղացման արդյունքում ջրային ռեսուրսների աղտոտման կանխարգելում (նվազեցում), ջրային ռեսուրսների նպատակային օգտագործման նպաստում	ՀՀ բնապահպանության նախարարություն	2012-2014 թթ.	Ֆինանսավորում չի պահանջվում:	
	12.5. «Հայաստանի Հանրապետության բնապահպանության նախարարության աշխատակազմի բնապահպանական պետական տեսչության համակարգի ամրապնդման և հզորացման ծրագիրը հաստատելու մասին» ՀՀ կառավարության որոշման նախագիծը ՀՀ կառավարություն ներկայացնելը	Բնապահպանական պետական վերահսկողության կատարելագործված համակարգի առկայության շնորհիվ տնտեսավարող սուբյեկտների նկատմամբ բնապահպանական օրենսդրության պահանջների կատարման նկատմամբ արդյունավետ վերահսկողության իրականացման ապահովում` դրանով իսկ կանխարգելելով, մասնավորապես, ջրային և ձկնային պաշարների ապօրինի օգտագործումը:	ՀՀ բնապահպանության նախարարություն	2012-2014 թթ.	Արտաքին աղբյուրների հաշվին ՀՀ օրենսդրությամբ չարգելված այլ միջոցներ	
13. Արտակարգ իրավիճակներում հնարավոր պարենային ճգնաժամերի առաջացման կանխարգելում	13.1. Արտակարգ իրավիճակներում բնակչության կենսաապահովման պլանավորման գործընթացները կանոնակարգող նորմատիվ-մեթոդական փաստաթղթի մշակում և տեղայնացում	Արտակարգ իրավիճակներում պարենային անվտանգության ապահովման խնդիրների լուծմանն ուղղված միջոցառումների իրականացման ապահովում մեթոդաբանական ուղեցույցի միջոցով	ՀՀ արտակարգ իրավիճակների նախարարություն ՀՀ էկոնոմիկայի նախարարություն ՀՀ գյուղատնտեսության նախարարություն	Մինչև 2014 թ.	Ֆինանսավորում չի պահանջվում:	

1	2	3	4	5	6	7
14. Մննդամթերքի պետական պահուստների ստեղծում և թարմացում: Մարդասիրական օգնություն ցուցաբերելու, արտակարգ իրավիճակները կանխելու կամ դրանց առաջացման դեպքում հնարավոր հետևանքները նվազեցնելու ու վերացնելու, փրկարարական ու անհետաձգելի վթարավերականգնողական աշխատանքներ և քաղաքացիական միջոցառումներ իրականացնելու համար պետական պահուստի կազմում, օպերատիվ ֆոնդի ստեղծում	14.1. «Պետական նյութական պահուստի մասին» ՀՀ օրենքում փոփոխություններ և լրացումներ կատարելու մասին» ՀՀ օրենքի նախագիծը ՀՀ կառավարություն ներկայացնելը «Պետական նյութական պահուստի օպերատիվ ֆոնդի անվանացանկը և կուտակման նորմաները հաստատելու մասին» և «Պետական նյութական պահուստի օպերատիվ ֆոնդի պահպանման, բացթողման, բաշխման և օգտագործման կարգը սահմանելու մասին» ՀՀ կառավարության որոշման նախագծերը ՀՀ կառավարություն ներկայացնելը	Պարենային անվտանգության ապահովում և մակարդակի բարձրացում Արտակարգ իրավիճակներում տուժած բնակչության կենսաապահովում	ՀՀ արտակարգ իրավիճակների նախարարություն	2012 թ.	Ֆինանսավորում չի պահանջվում:	
15. Պարենային ճգնաժամի դեպքում շուկայի կարգավորում ինտերվենցիոն միջամտությամբ	15.1. «Հայաստանի Հանրապետության տարածքում ապրանքային ինտերվենցիաների իրականացման կարգը հաստատելու մասին» ՀՀ կառավարության որոշման նախագիծը ՀՀ կառավարություն ներկայացնելը	Պարենային ճգնաժամի դեպքում շուկայի կարգավորում	ՀՀ արտակարգ իրավիճակների նախարարություն ՀՀ էկոնոմիկայի նախարարություն	2012 թ.	Ֆինանսավորում չի պահանջվում:	

1	2	3	4	5	6	7
16. Ռազմական դրության կամ արտակարգ իրավիճակների պայմաններում հնարավոր պարենային ճգնաժամերի կանխարգելման նպատակով պետական պահուստում կուտակվող սննդամթերքի անվանացանկի, կուտակման չափերի և ժամկետների հստակ և իրատեսական (օպտիմալ) սահմանում Պետական պարենային պահուստներում առաջնահերթ կերպով կուտակվող, ինքնաբավության ցածր մակարդակ ունեցող սննդամթերքի կուտակման չափերի սահմանում	16.1. <<Հայաստանի Հանրապետության կառավարության մի շարք որոշումներում փոփոխություններ կատարելու մասին>> ՀՀ կառավարության որոշման նախագիծը ՀՀ կառավարություն ներկայացնելը	Կենսապես կարևորագույն սննդամթերքի կուտակման չափերի սահմանում (բնակչության և հատուկ սպառողների երկու ամսվա պահանջարկի ծավալների չափով) հնարավոր պարենային ճգնաժամերի կանխարգելում, սննդամթերքի հուսալի պահուստների ստեղծում	ՀՀ արտակարգ իրավիճակների նախարարություն	2012 թ.	Ֆինանսավորում չի պահանջվում:	

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ ԱՇԽԱՏԱԿԱԶՄԻ
ՂԵԿԱՎԱՐ

Դ. ՍԱՐԳՍՅԱՆ